

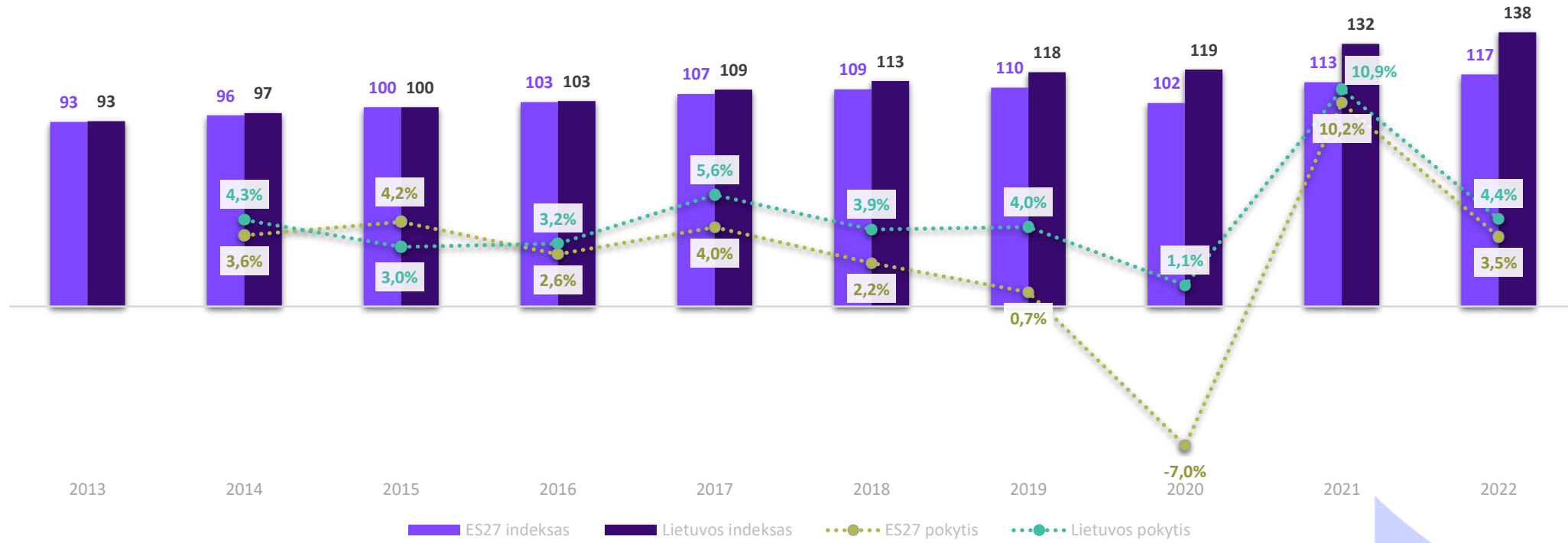
Apdirbamoji gamyba

2024 m. vasaris

Lietuvos Apdirbamoji gamyba **auga dvigubai sparčiau** nei Europos

Apdirbamosios gamybos pridėtinės vertės indeksas

Grandininis susiejimas, indeksas 2015=100

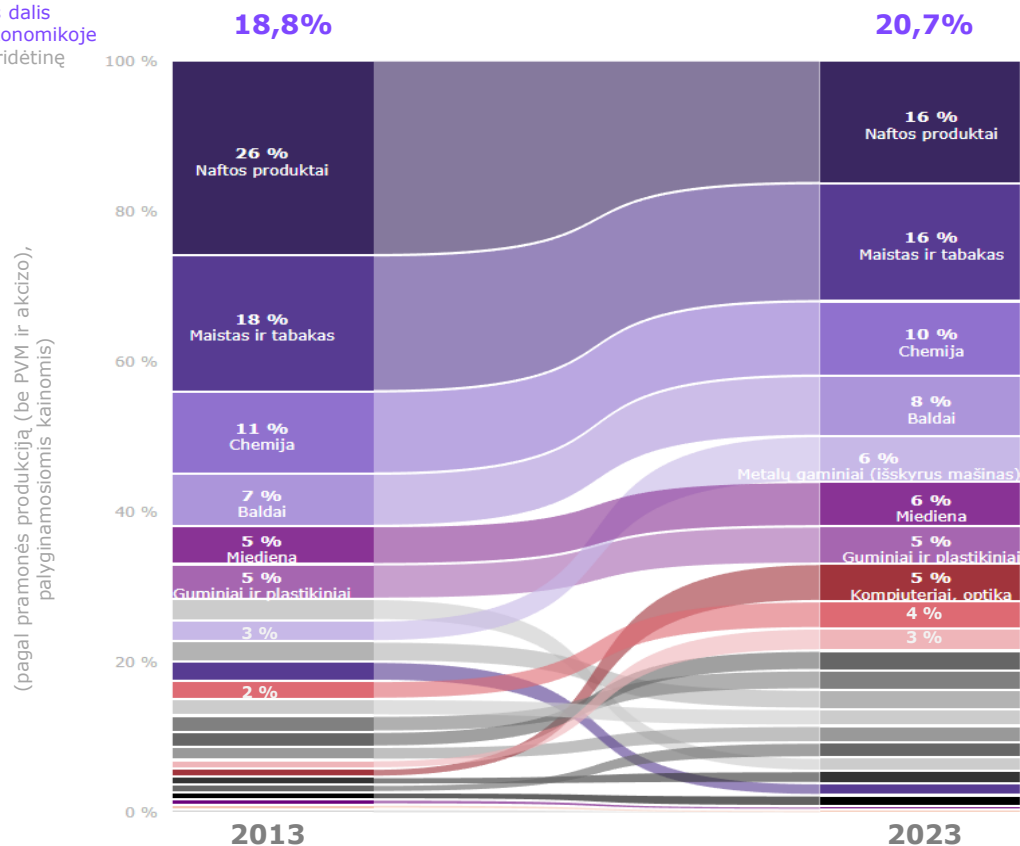

2024-02-28

Šaltinis: EIM pagal Eurostat

Lietuvos Apdirbamosios gamybos struktūra

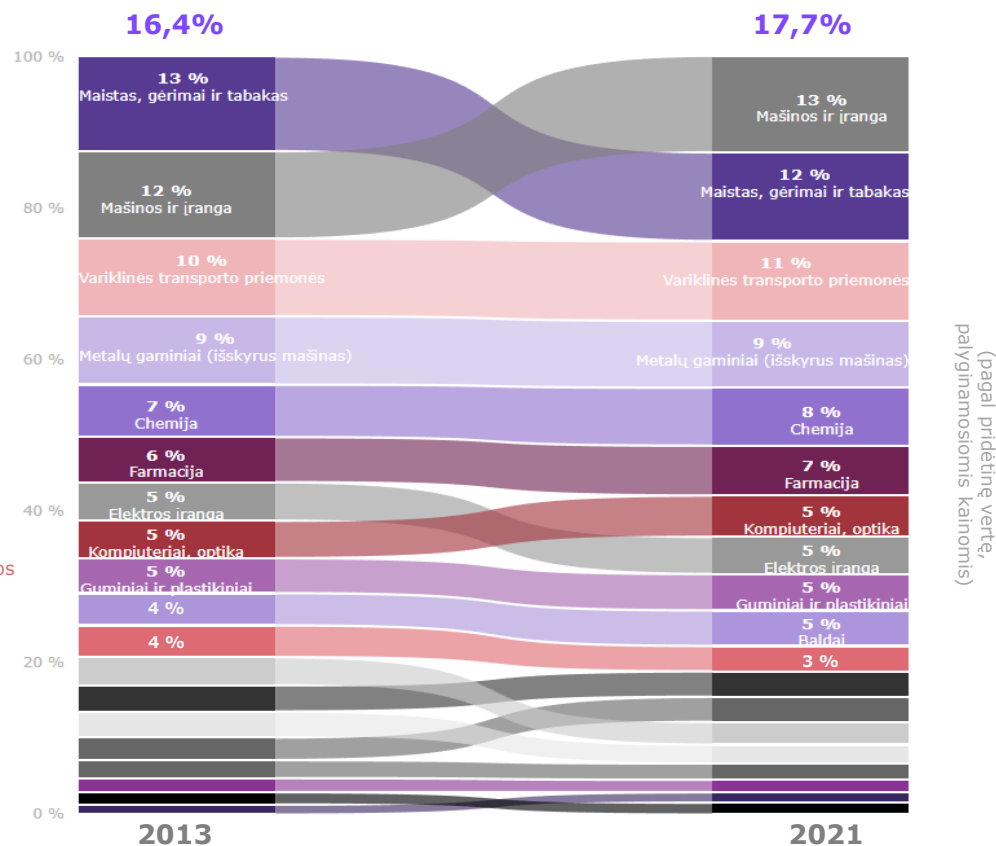
Apdirbamosios gamybos dalis visoje ekonomikoje (pagal pridėtinę vertę)

	2013	2023
Popierius	2,0%	2,6%
Mašinos ir įranga	2,1%	2,6%
Kiti nemetalo mineralai	2,7%	2,6%
Tekstilė	2,2%	2,2%
Elektros įranga	1,8%	2,2%
Kitos transporto priemonės	1,0%	2,0%
Drabužiai	2,9%	1,8%

	2013	2023
Kita gamyba	1,0%	1,6%
Gėrimai	2,6%	1,6%
Spausdinimas	1,0%	1,5%
Farmacija	0,7%	0,5%
Pagrindiniai metalai	0,6%	0,1%
Oda	0,3%	0,0%

ES27 Apdirbamosios gamybos struktūra

	2013	2021
Mašinos ir įrangos remontas, įrengimas	4,2%	3,4%
Kiti nemetalo mineralai	3,5%	3,4%
Kitos transporto priemonės	3,0%	3,3%
Tekstilė, drabužiai, oda	3,7%	3,0%
Pagrindiniai metalai	3,4%	2,5%

	2013	2021
Popierius	2,4%	2,2%
Miediena	1,8%	1,6%
Naftos produktai	1,0%	1,4%
Spausdinimas	1,6%	1,2%

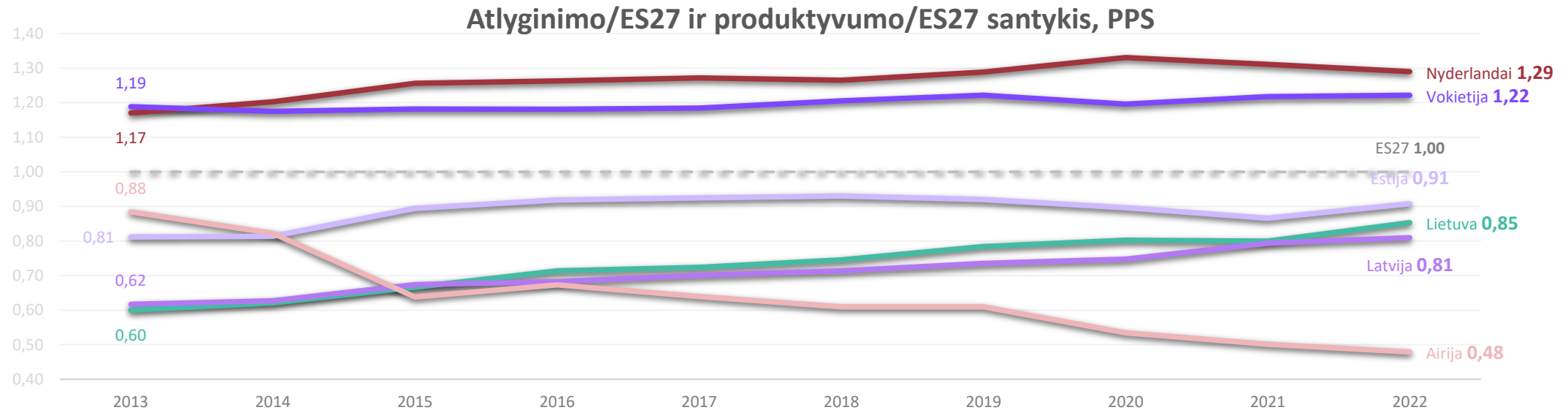
2024-02-28

Šaltinis: EIM pagal Eurostat

Darbo kaštų konkurencingumas:

Lietuva išlieka konkurencingesnė atlyginimo ir produktyvumo santykiu nei ES vidurkis, tačiau erdvė tokiam sparčiam atlyginimų augimui mažėja, be atitinkamai spartaus produktyvumo augimo.

Kuo mažesnė reikšmė – tuo konkurencingesnė darbo kaštų požiūriu šalis

Jeigu darbo užmokesčio augimas ir produktyvumo augimas išliks tokie pat, 2031 m. nebeturėsime darbo kaštų konkurencingumo, lyginant su ES vidurkiu

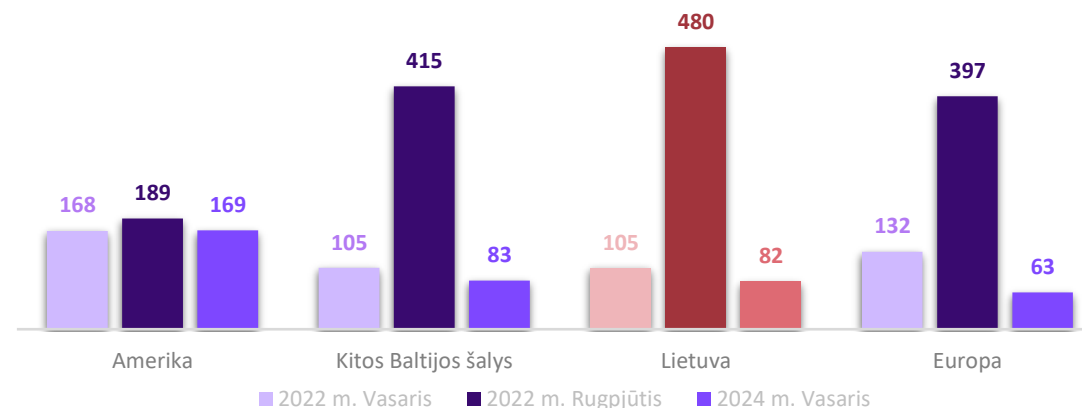
„Elektros kainos“ konkurencingumas:

Lietuvoje elektros kainos buvo 20% mažesnės nei vidutiniškai ES – tai suteikė konkurencinį pranašumą mūsų pramonei, tačiau dabar kainos yra 30 proc. didesnės

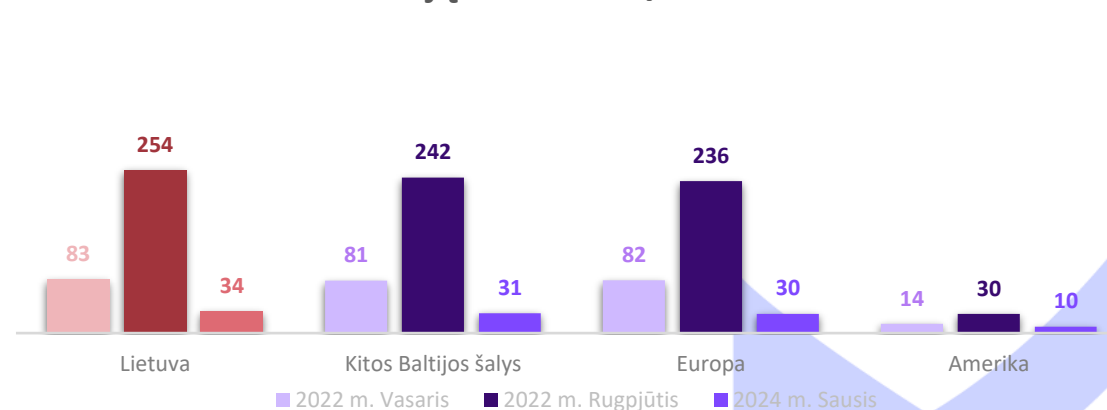
Konkurencingumo pokyčiai lyginant su 2022 m. vasariu bei kitomis Europos šalimis

Sektorius	Pridėtinė vertė (dalis)	Energijos dalis produkto savikainoje	2022 m. rugpjūtis		2024 m. vasaris		
			Kitos Baltijos šalys	Europos šalys	Kitos Baltijos šalys	Europos šalys	
Trąšų gamyba	1,5%	70%	-43,8	-105,8	1,0	-18,7	
Cinko gamyba	0,03%	39%	-24,1	-58,2	0,6	-10,3	
Aliuminio gamyba		38%	-24,0	-57,9	0,6	-10,2	
Vario gamyba		32%	-20,0	-48,4	0,5	-8,6	
Nikelio gamyba		19%	-11,9	-28,7	0,3	-5,1	
Karšto valcavimo ritinių gamyba (metalai)		17%	-10,6	-25,7	0,2	-4,5	
Vielos strypų gamyba (metalai)		15%	-9,4	-22,7	0,2	-4,0	
Ketus gamyba (metalas)		6%	-3,8	-9,1	0,1	-1,6	
Popieriaus gamyba		0,5%	22%	-13,8	-33,2	0,3	-5,9
Cemento gamyba		0,7%	19%	-11,9	-28,7	0,3	-5,1
Maisto ir gėrimų gamyba		3,7%	15%	-9,4	-22,7	0,2	-4,0
Baldų gamyba	2,5%	11%	-6,6	-16,0	0,2	-2,8	
Medienos gamyba (lentpjūvė)	1,2%	10%	-6,3	-15,1	0,1	-2,7	
Tekstilės gamyba	1,2%	8%	-5,0	-12,1	0,1	-2,1	
Plastiko gamyba	1,1%	5%	-2,8	-6,8	0,1	-1,2	

Elektros kaina EUR/MWH

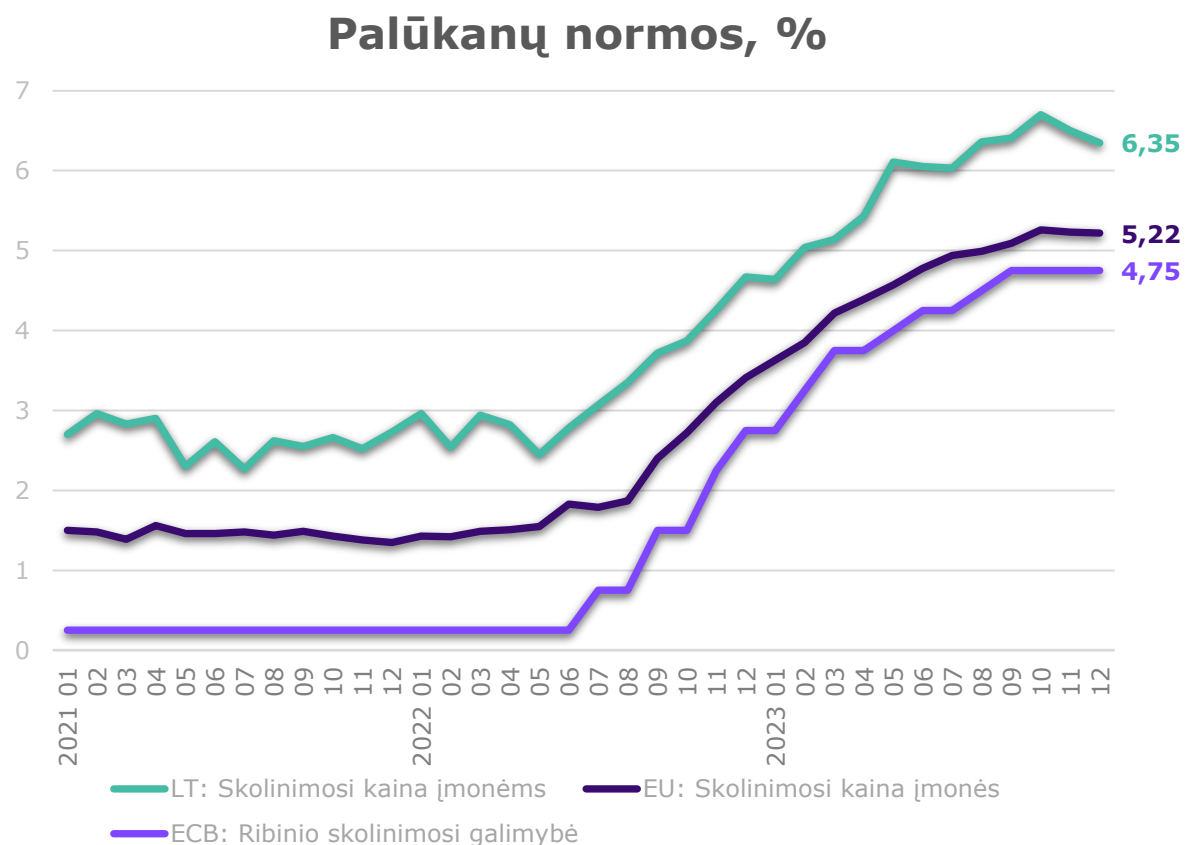
Dujų kaina EUR/MWH

2024-02-28

Šaltinis: EIM pagal NORDPOOL, GetBaltic ir World Bank

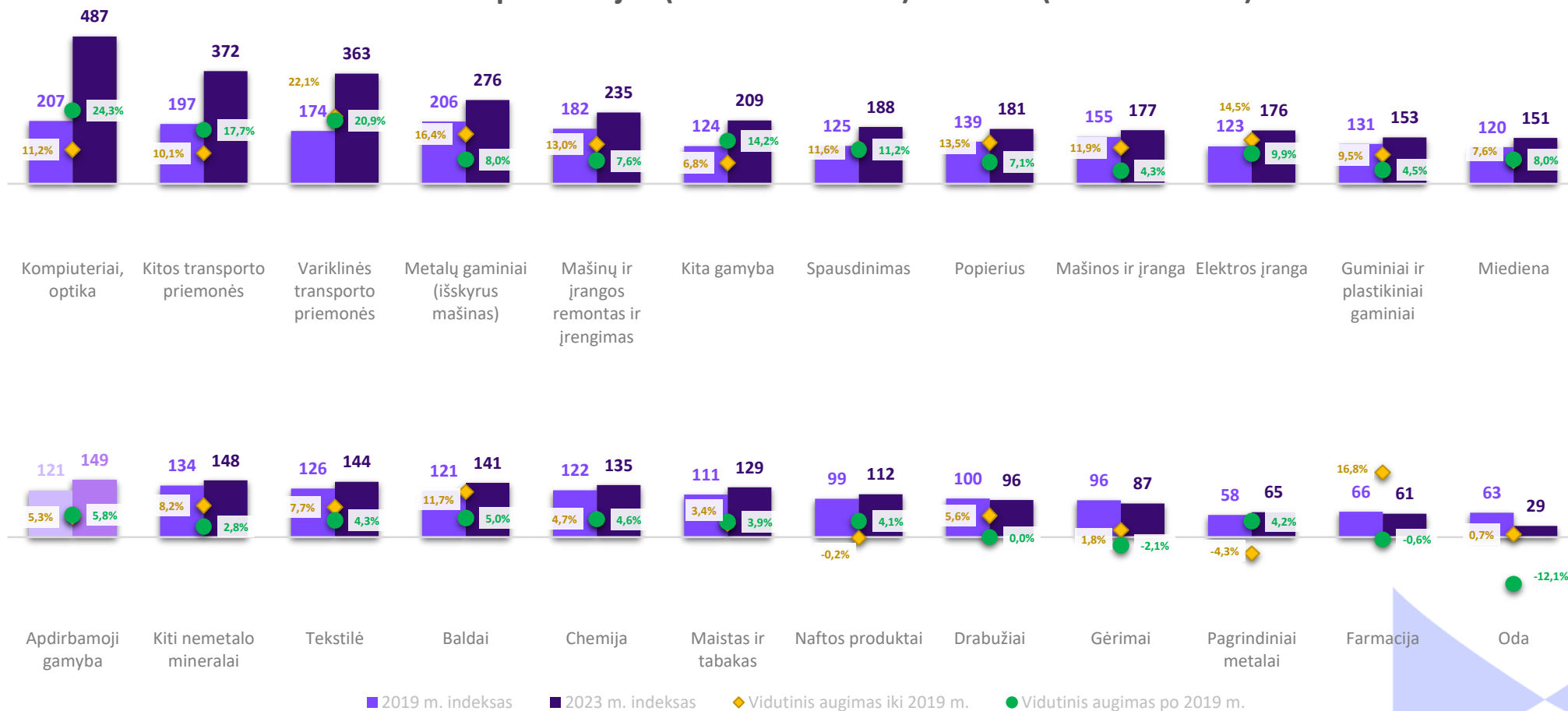
„Pinigų kainos“ konkurencingumas: Lietuvoje pinigai kainuoja brangiau

- **Vidutiniškai verslas Lietuvoje skolinasi 22% brangiau nei kitose eurozonos šalyse**
- **Inflacija eurozonoje** mažėja ir artėja prie ECB 2 proc. tikslo. Sausio mėnesį ji siekė 2,8 proc. (gruodį – 2,9 proc.)
- Banko vadovė anksčiau yra pareiškusi, kad **pirmas sumažinimas galėtų įvykti vasarą.**
- Remiantis naujausiomis ekspertų prognozėmis euro zonai, kitais metais inflacija laipsniškai mažės, kol 2025 m. priartės prie ECB nustatyto 2 proc.
- Lietuvoje atlikti tyrimai rodo, kad istoriškai **100 bazinių punktų palūkanų normų didinimas – vidutiniu laikotarpiu ekonominį augimą sumažina nuo 0,6-1 proc.**
  - Dabar ECB palūkanų norma yra 4,75%, t. y. vienu dėl to ekonomika auga 2,7 – 4,5 proc. p. lėčiau.

Sparčiausiai išaugęs sektorius pagal produkciją: Kompiuteriai ir optika

Pramonės produkcijos (be PVM ir akcizo) indeksai (2015 m. – 100)

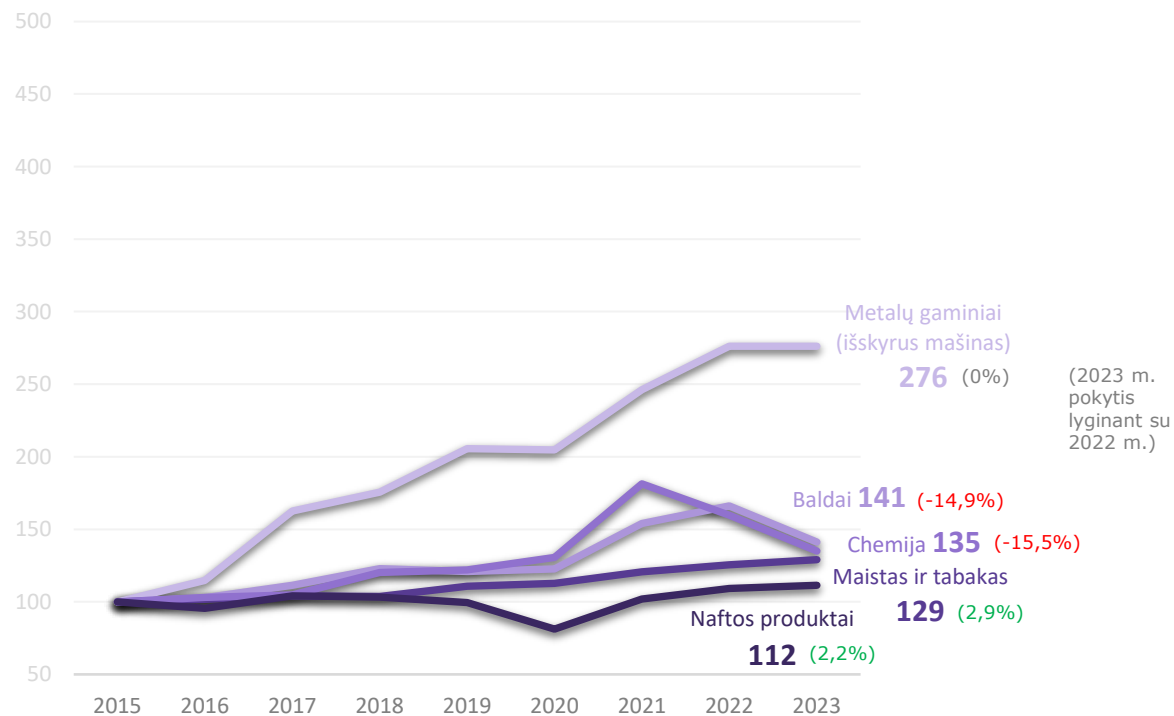

2024-02-28

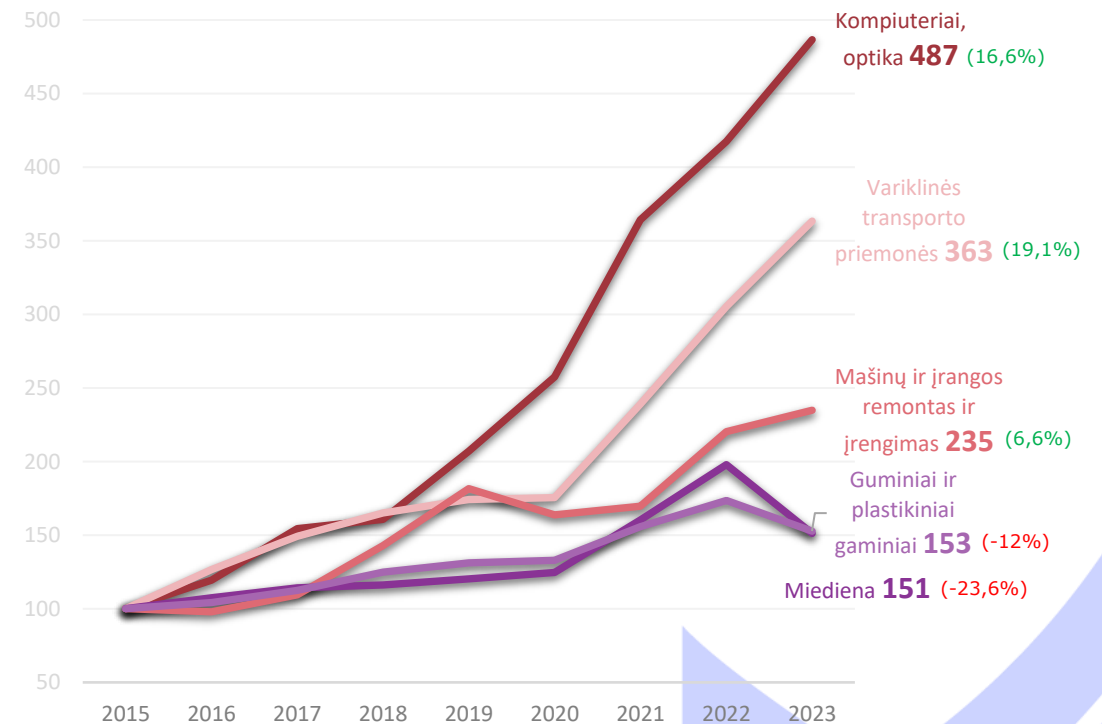
Šaltinis: EIM pagal VDA

Baldų, chemijos, plastikų ir medienos sektoriai susitraukė pastaraisiais metais, tačiau ilguoju laikotarpiu išlieka augantys

TOP 5 sektoriai pagal struktūrą Pramonės produkcijos (be PVM ir akcizo) indeksai (2015 m. – 100) pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką

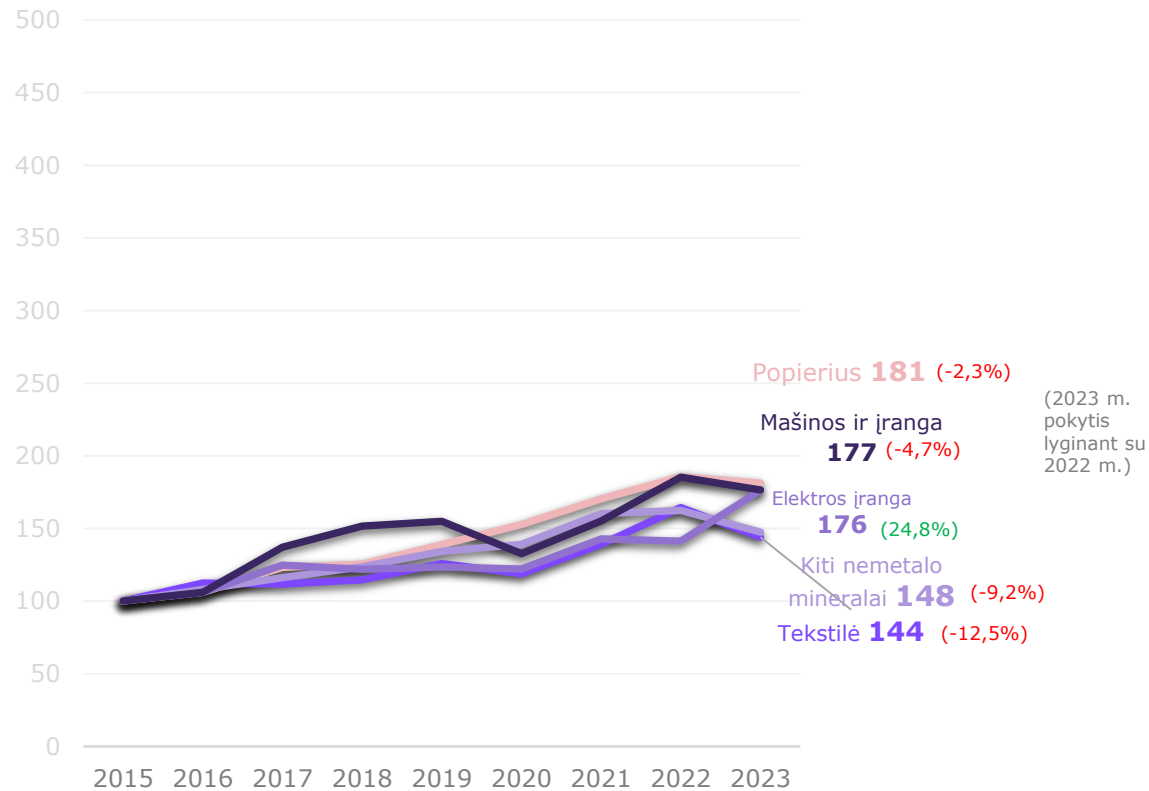
TOP 6-10 sektoriai pagal struktūrą Pramonės produkcijos (be PVM ir akcizo) indeksai (2015 m. – 100) pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką

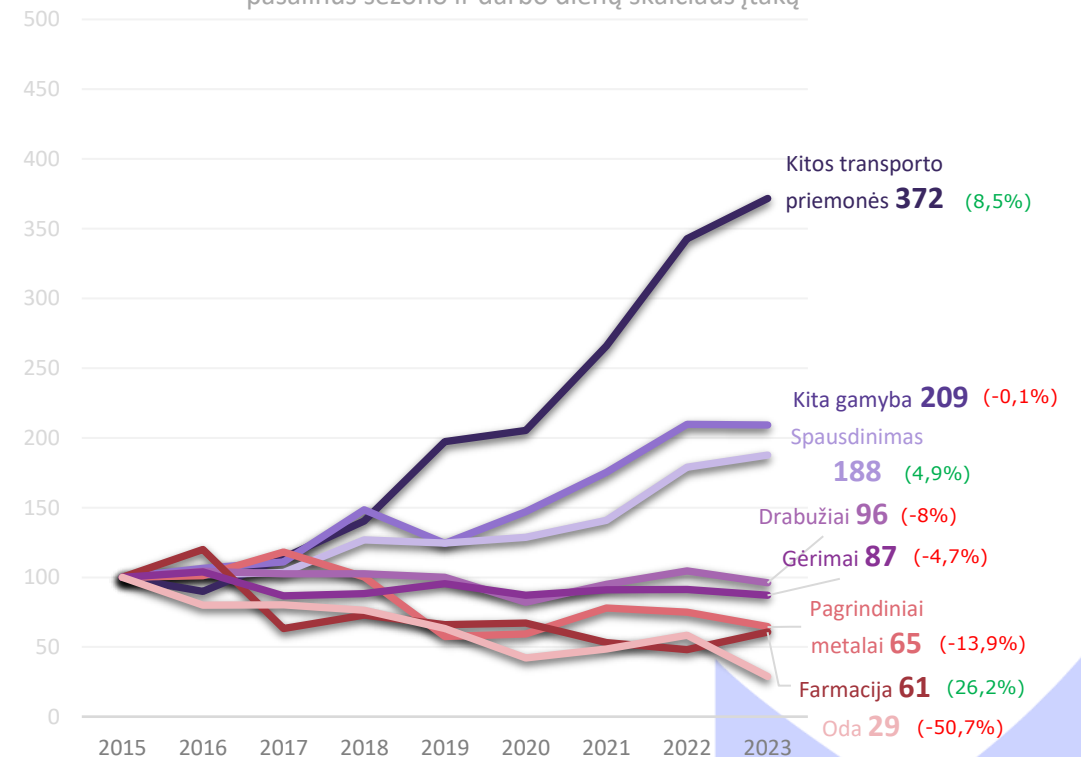

Ilguoju laikotarpiu **augimas sustojo drabužių, gėrimų, pagrindinių metalų, farmacijos ir odos** pramonės šakose. Bendrai šios šakos tesudaro 4% apdirbamosios gamybos

TOP 11-15 sektoriai pagal struktūrą Pramonės produkcijos (be PVM ir akcizo) indeksai (2015 m. – 100) pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką

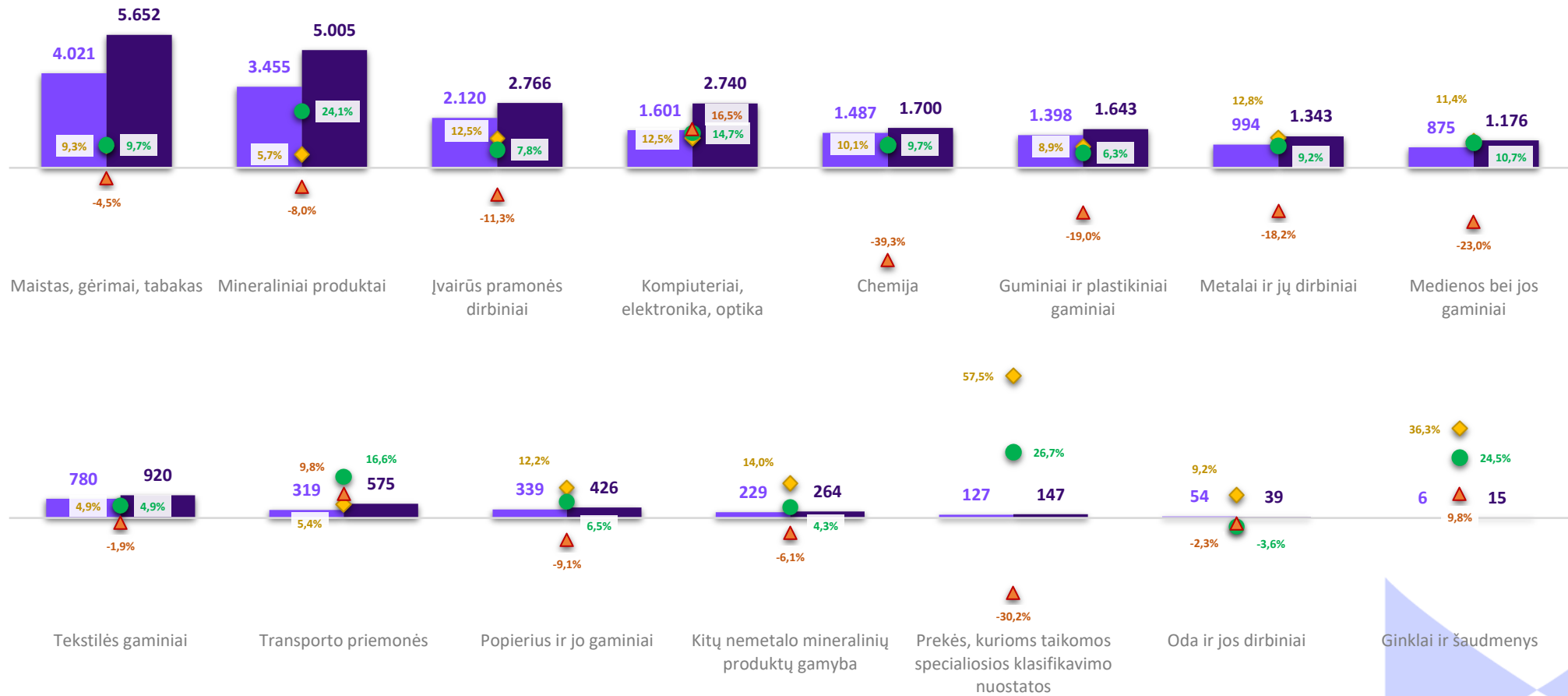

Likę sektoriai pagal struktūrą Pramonės produkcijos (be PVM ir akcizo) indeksai (2015 m. – 100) pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką

2023 m. eksportas smuko beveik visuose sektoriuose, tačiau ilgalaikės eksporto augimo tendencijos išlieka teigiamos

Lietuviškos kilmės eksportas

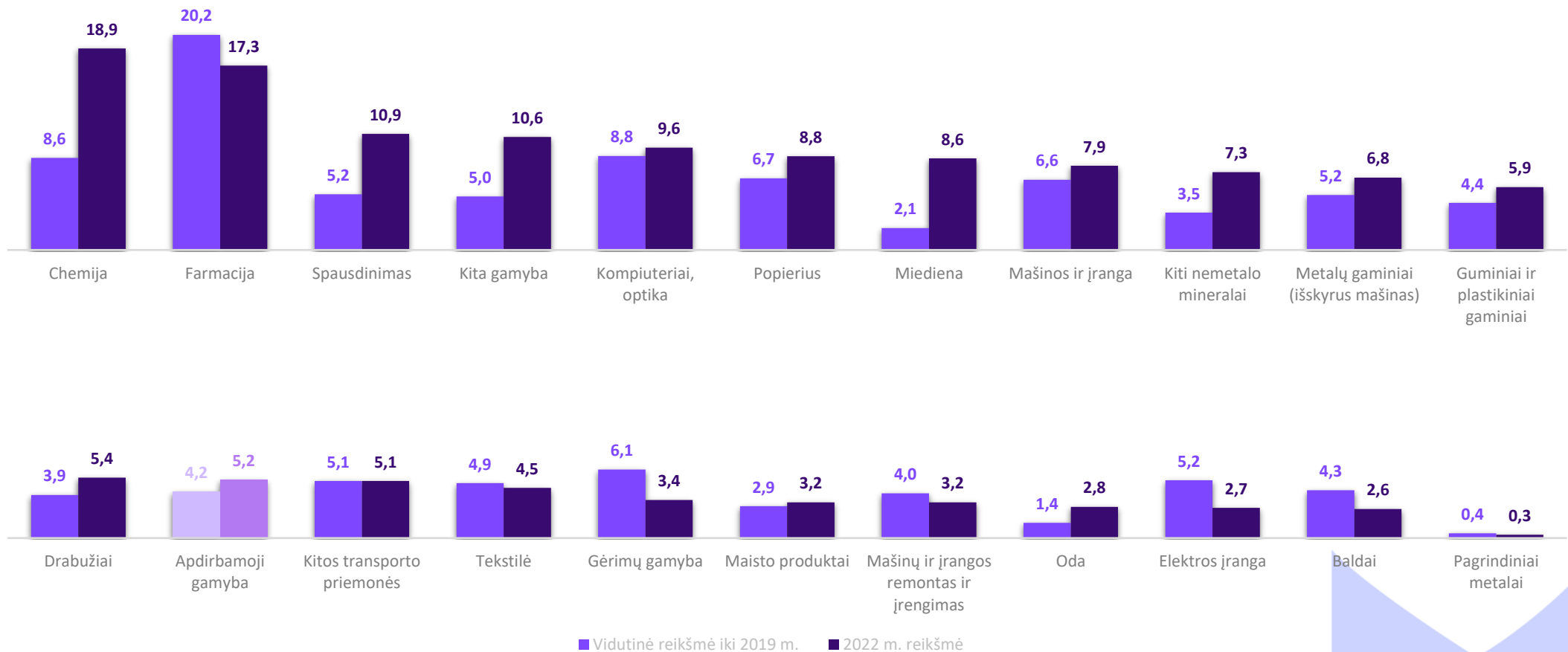
2024-02-28

■ 2019 m. mln. EUR ■ 2023 m. mln. EUR ◆ Vidutinis augimas iki 2019 m. ● Vidutinis augimas po 2019 m. ▲ 2023 m. metinis pokytis

Šaltinis: EIM pagal VDA

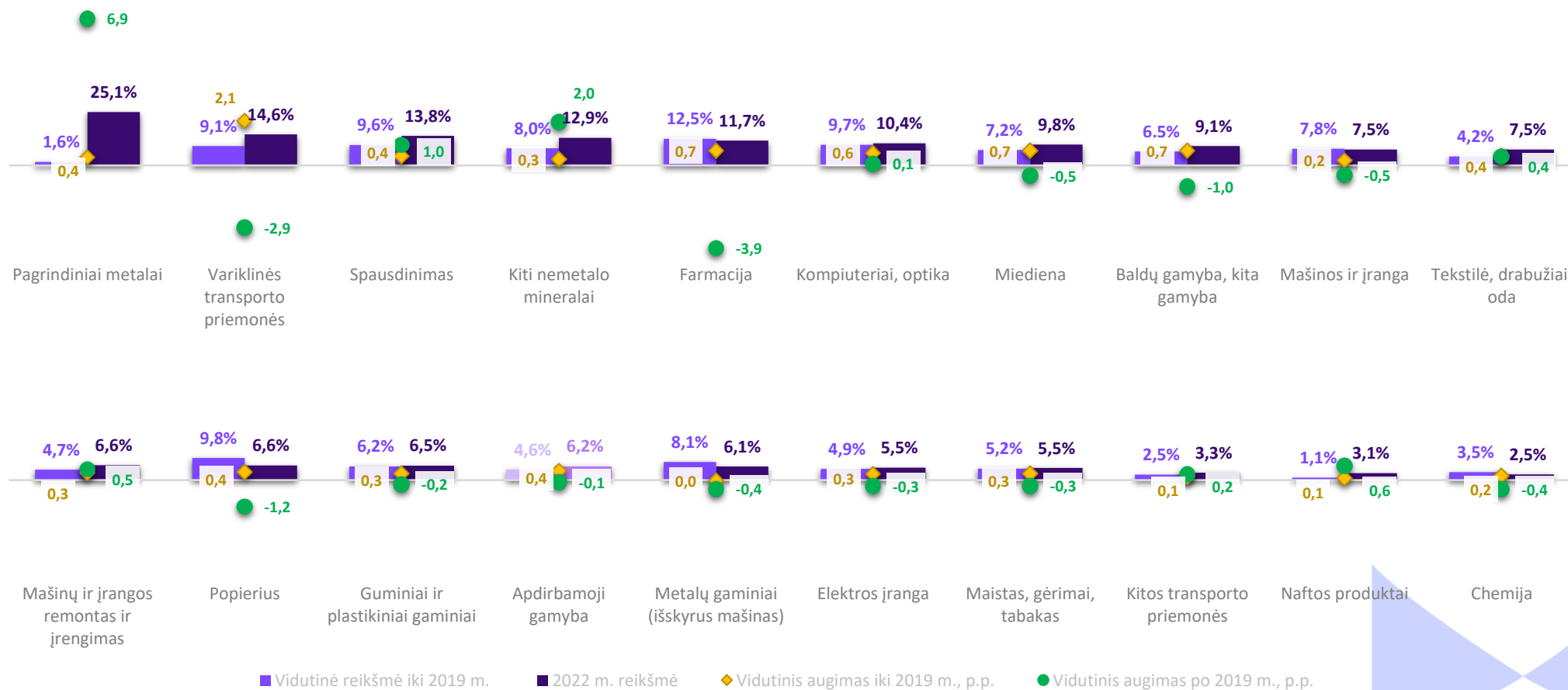
Dauguma pramonės šakų, nepaisant pandemijos ir karo iššūkių, veikė **pelningiau** nei iki pandemijos

Grynasis pelningumas, proc.

Investicijų augimas yra sustojęs daugumoje pramonės šakų

Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo dalis nuo produkcijos (be PVM ir akcizo)

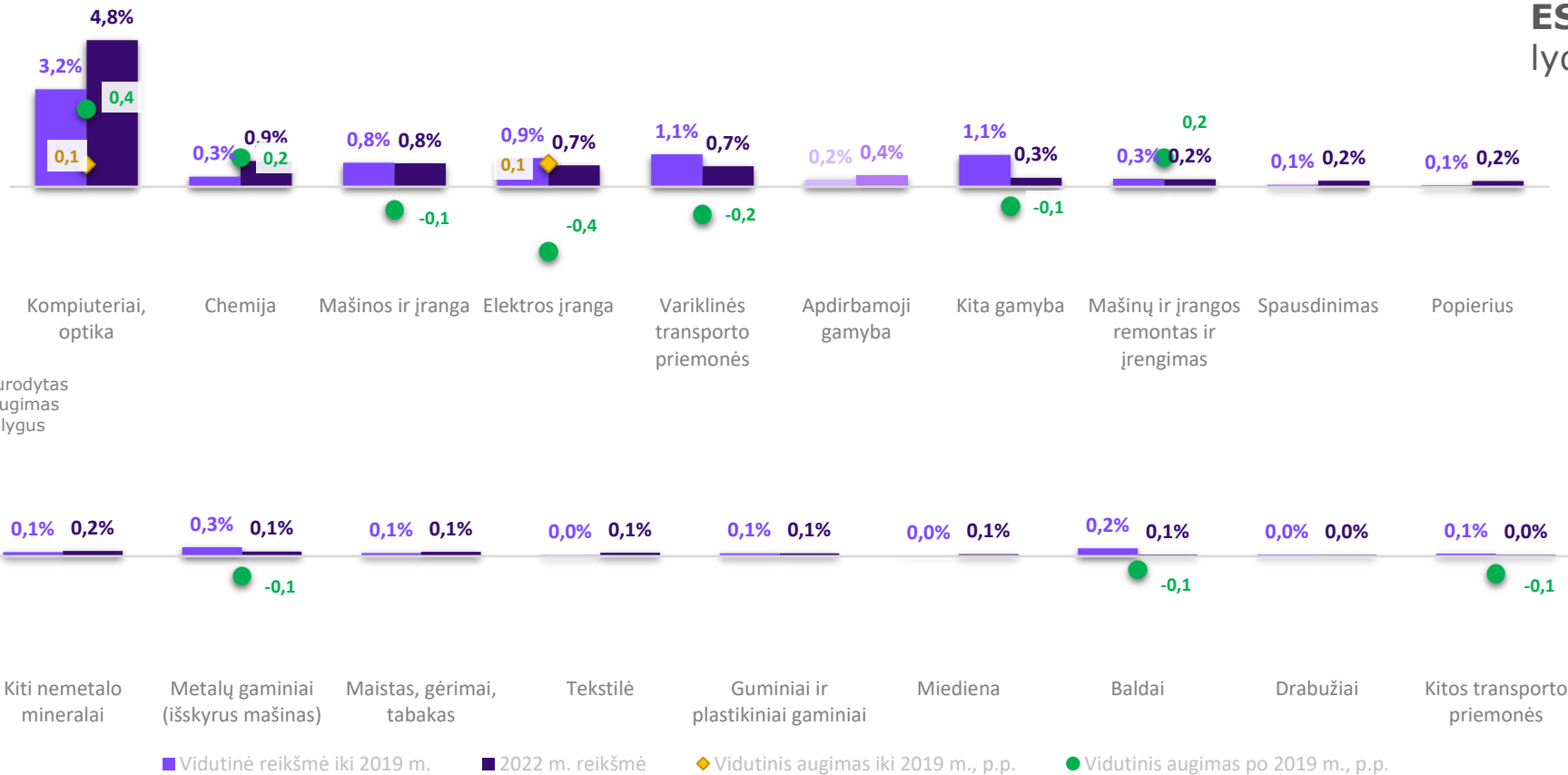

2024-02-28

Šaltinis: EIM pagal VDA

Daugiausiai MTEP veiklai skiria Kompiuterių, optikos sektorius, tačiau bendrai Lietuva stipriai atsilieka nuo ES ir nuo pasaulio lyderių

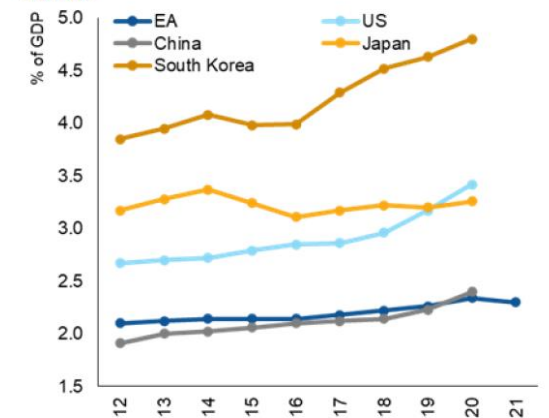
Išlaidų MTEP dalis nuo produkcijos (be PVM ir akcizo)

Jei nėra nurodytas vidutinis augimas – jis buvo lygus nuliui

Lietuvoje verslo išlaidos MTEP (nuo BVP) tris kartus atsilieka nuo ES vidurkio, kuris atsilieka nuo lyderiaujančių šalių.

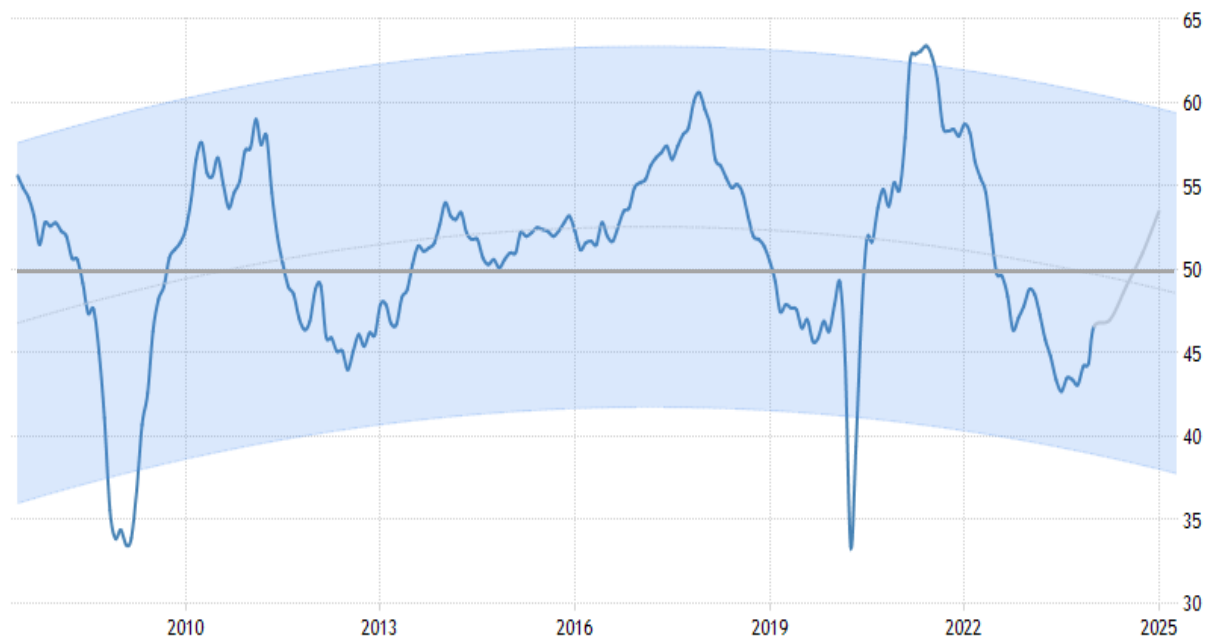
Graph 6. Gross domestic expenditure on R&D

Source: Eurostat and OECD

Euro zonos pramonės **PMI sausio** mėnesį pakilo iki 46,6 – tai **aukščiausia reikšmė per dešimt mėnesių**

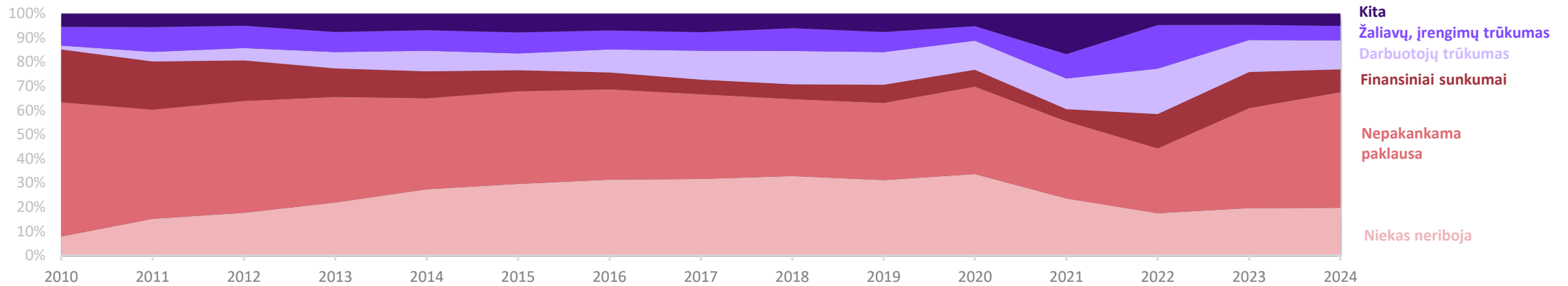
Euro zonos pramonės PMI indeksas ir prognozės

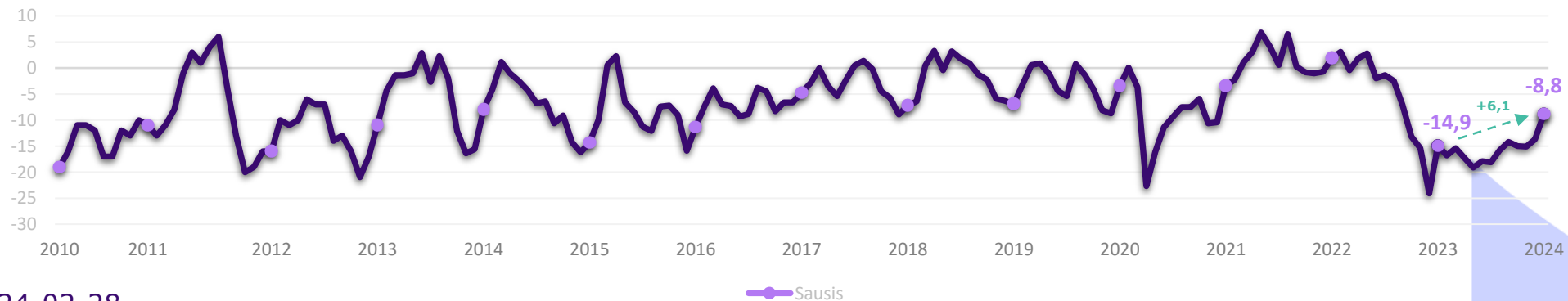
- Naujų užsakymų sumažėjo, tačiau gamyklose buvo daug nepanaudotų pajėgumų, tai parodo staigus neatliktų darbų sumažėjimas.
- Užimtumas ir darbo sąnaudos toliau mažėjo.
- Ilgalaikėje perspektyvoje prognozuojama, kad Euro zonos gamybos PMI 2025 m. sieks apie 53 punktus, o 2026 m. – 52 punktus

Pramonės pasitikėjimo rodiklis auga, tačiau nepakankama paklausa išlieka pagrindine problema

Veiksniai, ribojantys pramonės produkcijos gamybą, sausio mėnesiai

Pramonės pasitikėjimo rodiklis

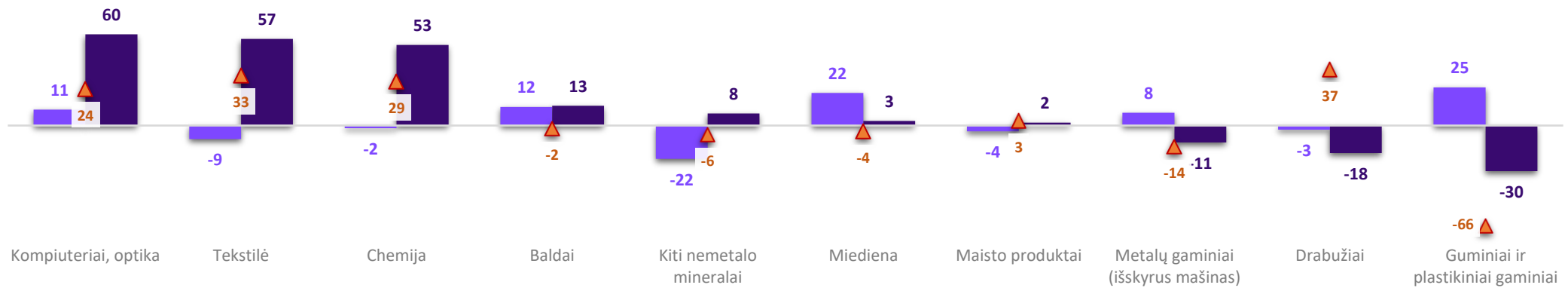
2024-02-28

Šaltinis: EIM pagal VDA

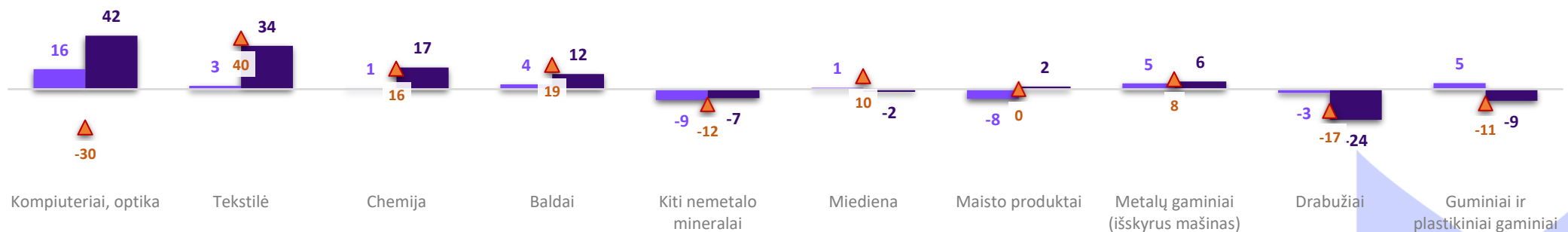
—●— Sausis

Gana teigiamos gamybos ir darbuotojų skaičiaus prognozės vyrauja kompiuterių, optikos, tekstilės ir chemijos sektoriuose

Pramonės produkcijos gamybos prognozė artimiausiems 3 mėnesiams, sausio mėnesiai

Pramonės darbuotojų skaičiaus prognozė artimiausiems 3 mėnesiams, sausio mėnesiai

■ Vidutinė reikšmė iki 2019 m. ■ 2024 m. reikšmė ▲ 2024 m. metinis pokytis

Apibendrinimas

- **Ilguoju laikotarpiu Lietuvos apdirbamoji pramonė išlieka konkurencinga.**
  - Vidutiniškai pridėtinė vertė auga kasmet apie 3%, o augimas yra beveik dvigubai spartesnis nei ES šalių.
- Nors 2023 m. dauguma pramonės šakų patyrė gamybos sumažėjimą, ilgalaikė perspektyva rodo teigiamą augimą. Išskyrus šiuose sektoriuose: **Drabužiai, Gėrimai, Farmacija, Oda, Pagrindiniai metalai. Šie sektoriai stagnuoja arba po truputį traukiasi.**
- **Kompiuterių ir optikos sektoriaus dalis visoje apdirbamojoje gamyboje išaugo nuo 1% iki 5%** (nuo 2013 iki 2023 m.). Nuo 2020 m. kompiuterių ir optikos sektoriaus gamybos augimo tempas 5 kartus viršija apdirbamosios gamybos augimo tempą, o ši pramonės šaka yra pirmaujanti MTEP veiklų finansavime.
- Nors 2013 metais **farmacijos sektorius** sudarė maždaug 1% apdirbamosios gamybos, skirtingai nei kompiuterių ir optikos sektorius, jis **susitraukė**. Viso laikotarpio metu **farmacija išliko vienu iš pelningiausių sektorių**, tačiau pastebėtas nuoseklus sektoriaus susitraukimas.
- **Prognozės:**
  - Kompiuterių ir optikos, Tekstilės bei Chemijos sektorių gamybos prognozės išlieka **teigiamos**, numatomas produkcijos ir atitinkamai darbuotojų skaičiaus augimas.
  - **Neigiamos** prognozės vyrauja Drabužių bei Guminių ir plastikinių gaminių gamyboje.
  - Tiek Euro zonos PMI, tiek Lietuvos pramonės pasitikėjimo rodiklis rodo **bendrai gerėjančią pramonės situaciją**.
- **Ilgalaikiai konkurencingumo iššūkiai:**
  - Lietuvoje elektros kainos buvo 20% mažesnės nei vidutiniškai ES – tai suteikė konkurencinį pranašumą mūsų pramonei, tačiau dabar kainos yra 30 proc. didesnės.
  - Verslo išlaidos MTEP išlieka itin mažos.
  - Darbo kaštų augimas viršija produktyvumo augimą.
  - Verslo paskolų kaina.

EIMIN įgyvendinamos priemonės

2024-02-28

Paskelbti ir galiojantys kvietimai

Kvietimo pavadinimas	Finansuojamos veiklos	Pareiškėjai	Kvietimo suma (mln. eurų)	Kvietimo galiojimo termino pabaiga
Skaitmeninės saugos sprendimas	Naudojimosi elektroninėmis atpažinties priemonėmis skatinimas	Valst. IS ar valst. registro valdytojai ir tvarkytojai	8 mln. eurų	2024 02 29
Įgūdžiai MVĮ	Ugdyti MVĮ reikalingus darbuotojų įgūdžius	MVĮ	7,5 mln. eurų	2024 03 18
Sumanūs įgūdžiai MVĮ	Ugdyti MVĮ ir kitų verslumo galimybių paieškos procese (VGPP) dalyvaujančių subjektų darbuotojų gebėjimus	VŠĮ Inovacijų agentūra	7,5 mln. eurų	2024 03 29
IPP konsultacijos	Siekiami stiprinti perkančiųjų organizacijų gebėjimus inicijuoti ir vykdyti ikiprekybinius pirkimus, sudarytos paskatos (čekiai) verslui dalyvauti ikiprekybiniuose pirkimuose		1 mln. eurų	2024 03 29
Atvirųjų duomenų panaudojimas	Įmonių investicijos į naujų inovatyvių sprendimų ir skaitmeninių paslaugų sukūrimą, naudojant atvirus duomenis	MVĮ	6 mln. eurų	2024 04 04
EVE pramonei	Didinti energijos vartojimo efektyvumą pramonės įmonėse	Pramonės MVĮ	40 mln. eurų	2024 04 16
Netechnologinės inovacijos	Skatinamos investicijos į prekės ženklų, įmonės proceso (išskyrus skaitmeninių technologijų diegimą), dizaino ir organizacines inovacijas, ypač tvarių ir didinančių integraciją į tarptautines vertės grandines verslo modelių plėtrą	MVĮ	5 mln. eurų	2024 04 29
TUI INVEST	Skatinti aukštos pridėtinės vertės tiesiogines užsienio investicijas: į MTEP vykdymą ir bendradarbiavimą bei technologijų perdavimą tarp didelių įmonių ir MVĮ technologijų ir inovacijų srityse	MVĮ; arba didelė įm. kaip ji bendradarbiauja su MVĮ	6 mln. eurų	2024 05 31
Inoklaster	Stiprinamas aukštos pridėtinės vertės (toliau – APV) paremtų brandžių klasterių augimas, bendrų strategijų ir produktų kūrimas, dalyvavimas tarptautinėse programose, įsitraukimas į Baltijos jūros regioną, kitų tarptautinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų (toliau – MTEPI) projektų rengimą ir dalyvavimą juose.	MVĮ	7 mln. eurų	2024 06 21

Planuojami kvietimai 2024 m. (Dotacijos)

Kvietimo pavadinimas	Finansuojamos veiklos	Pareiškėjai	Kvietimo suma (mln. eurų)	Planuojamas kvietimo paskelbimo terminas
Inokonsultacijos	Skatinamos specializuoto konsultavimo MTEPI partnerių paieškos, žinių/technologijų perdavimo, MTEPI veiklos skatinimo) veiklos, atsižvelgiant į įmonių vykdomų MTEPI veiklų stadijas, palydint jas iki galutinio produkto komercinimo.	MVĮ	4 mln. eurų	Iki 2024-02-29
Inostartas	Investuoti į naujų APV produktų kūrimo veiklas ir sudaryti sąlygas tyrėjams dalyvauti įmonių MTEP veiklose, skatinti intelektinę nuosavybę, ankstyvąją sukurtų naujų produktų bandomąją gamybą, parengimą rinkai.	MVĮ, didelės įm., kai jos bendradarbiauja su MVĮ	2,5 mln. eurų	Iki 2024-06-30
Skaitmeniniai MVĮ čekiai	MVĮ čekių skaitmeninimo ir technologijų paslaugoms įsigyti finansavimas.	MVĮ	6 mln. eurų	
Ikiprekybiniai pirkimai	Skatinamos investicijos, sudarančios paskatas verslui kurti naujus produktus viešojo sektoriaus poreikiams tenkinti	Perkančios organizacijos ir įm.	9,0 mln. eurų	Iki 2024-09-30
Žalioji eksperimentas + Ecoinovacijos	Skatinti inovatyvių aplinkai draugiškų, t. y. tvarių produktų gamybą skatinančių, technologijų kūrimą, demonstravimą pramonės MVĮ + Aplinkos apsaugos vadybos sistemos pagal tarptautinių standartų reikalavimus diegimas ir (ar) gamybos technologinių auditų atlikimas; ekologinis projektavimas, ekologinis ženklinimas, sertifikavimas	Pramonės įm.	12,25 mln. eurų	
EVE pramonei	Didinti energijos vartojimo efektyvumą pramonės įmonėse	Pramonės MVĮ	40,5 mln. eurų	Iki 2024-10-31
InoConnect	Skatinti MVĮ tarptautinę tinklaveiką, įsitraukimą į MTEPI partnerystės tinklus	MVĮ	0,6 mln. eurų	Iki 2024-12-31
TUI Invest	Skatinamos aukštos pridėtinės vertės TUI į MTEP vykdymas ir bendradarbiavimas bei technologijų perdavimas tarp didelių įmonių ir MVĮ technologijų ir inovacijų srityse	MVĮ, didelės įm., kai jos bendradarbiauja su MVĮ	6 mln. eurų	

Planuojami kvietimai 2024 m.

(Finansinės priemonės)

Kvietimo pavadinimas	Finansuojamos veiklos	Pareiškėjai	Kvietimo suma (tūkst. eurų)	Planuojamas kvietimo paskelbimo terminas
Tiesioginės INVEGA paskolos „Startuok“ / "Ankstyvosios stadijos ir plėtros fondas III"	SVV subjektų akceleravimas. Finansinių šaltinių prieinamumo SVV subjektų steigimui ir plėtrai užtikrinimas	MVĮ	23 799 tūkst. eurų	Iki 2024-03-31
Tiesioginės INVEGA paskolos „Pokytis“ (veikla „Skaitmeninimas Sostinė“)	Siekiant spartinti ir efektyvinti įmonių įsitraukimą į trumpos vertės grandines (TVG), bus skatinamos investicijos į pramonės įmonių gamybos procesų įrangos, kurioje integruotos skaitmeninio technologijos, diegimą	Pramonės MVĮ	53 000 tūkst. eurų	
Tiesioginės INVEGA paskolos „Pokytis“ (veikla „Skaitmeninimas VVL“)	Skatinti pramonės įmonių gamybos procesų automatizavimą ir skaitmeninio technologijų diegimą (pramonės skaitmeninimas)		45 000 tūkst. eurų	
Tiesioginės INVEGA paskolos „Perspektyva“ (papildymas)	Investuoti į APV produktų kūrimo veiklas, sudaryti sąlygas tyrėjams dalyvauti įmonių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) veiklose ir skatinti ankstyvąją sukurtų naujų produktų bandomąją gamybą, parengimą rinkai	MVĮ ir didelės įm.	53 891 tūkst. eurų	Iki 2024-06-30
Ko-investicinis fondas/ VENTURE DEBT "Rizikos kapitalo skolinimas"/ Akceleravimo fondas 3	Skatinti produkto idėjos vystymą (akceleravimo veiklos), skatinti investicijas pagal startuolių brandos lygį	MVĮ	33 000 tūkst. eurų	
Tiesioginės INVEGA paskolos „Pokytis“ (veikla „Trumpos vertės grandinės“)	Skatinti trumpų vertės kūrimo grandinių formavimąsi ir plėtrą tarp MVĮ		32 040 tūkst. eurų	Iki 2024-09-01
Tiesioginės INVEGA paskolos „Pokytis“ (veikla „Transformacija“)	Skatinti inovatyvių aplinkai draugiškų, t. y. tvarių produktų gamybą skatinančių, technologijų diegimą įmonėse, veikiančiose S4 srityse	Pramonės MVĮ	45 750 tūkst. eurų	

Apdirbamoji gamyba

2024 m. vasaris